

Универзитет у Београду
Факултет за специјалну
едукацију и
рехабилитацију

НАЦИОНАЛНИ НАУЧНИ СКУП

Образовање и
рехабилитација
одраслих особа са
сметњама у
развоју и
проблемима у
понашању

Београд, 21. децембар
2022.

ЗБОРНИК РАДОВА

Универзитет у Београду
Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију

НАЦИОНАЛНИ НАУЧНИ СКУП

**„ОБРАЗОВАЊЕ И РЕХАБИЛИТАЦИЈА ОДРАСЛИХ
ОСОБА СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ И ПРОБЛЕМИМА У
ПОНАШАЊУ”**

Београд, 21. децембар 2022.

ЗБОРНИК РАДОВА

Београд, 2022.

НАЦИОНАЛНИ НАУЧНИ СКУП

„ОБРАЗОВАЊЕ И РЕХАБИЛИТАЦИЈА ОДРАСЛИХ ОСОБА СА СМЕТЊАМА У
РАЗВОЈУ И ПРОБЛЕМИМА У ПОНАШАЊУ”

Београд, 21. децембар 2022. године

ЗБОРНИК РАДОВА

Рецензенти:

Проф. др Љубица Исаковић

Проф. др Биљана Милановић Доброта

Доц. др Марија Маљковић

Доц. др Бојана Дрљан

Издавач:

Универзитет у Београду

Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију (ИЦФ)

11000 Београд, Високог Стевана 2

www.fasper.bg.ac.rs

За издавача:

Проф. др Марина Шестић, декан

Главни и одговорни уредник:

Проф. др Бранка Јаблан

Уредници:

Проф. др Тамара Ковачевић

Доц. др Слободан Банковић

Доц. др Ивана Арсенић

Дизајн насловне стране:

Зоран Јованковић

Компјутерска обрада текста:

Биљана Красић

Штампа омота и нарезивање ЦД:

Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију (ИЦФ)

Зборник радова ће бити публикован у електронском облику – ЦД

Тираж: 200

ISBN 978-86-6203-164-8

Наставно-научно веће Универзитета у Београду – Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију, на седници одржаној 15. 11. 2022. године, Одлуком бр. 3/199 од 16. 11. 2022. године, усвојило је рецензије рукописа Зборника радова „Образовање и рехабилитација одраслих особа са сметњама у развоју и проблемима у понашању”.

Зборник је настао као резултат Пројекта „Образовање и рехабилитација одраслих особа са сметњама у развоју и проблемима у понашању” чију реализацију је сопственим средствима подржао Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. Руководилац Пројекта је проф. др Бранка Јаблан.

НАЦИОНАЛНИ НАУЧНИ СКУП
„ОБРАЗОВАЊЕ И РЕХАБИЛИТАЦИЈА ОДРАСЛИХ
ОСОБА СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ И ПРОБЛЕМИМА У
ПОНАШАЊУ”

Београд, 21. децембар 2022. године

**Програмски
одбор:**

- *Др Весна Јунић Павловић, редовни професор*
- *Др Александра Грбовић, редовни професор*
- *Др Мирјана Ђорђевић, ванредни професор*
- *Др Снежана Илић, ванредни професор*
- *Др Маја Ивановић, ванредни професор*
- *Др Предраг Теовановић, ванредни професор*
- *Др Миа Шешум, доцент*

**Организациони
одбор:**

- *Др Ивана Веселиновић, доцент*
- *Јована Урошевић, асистент*
- *Александра Башић, асистент*
- *Кристина Ивановић, асистент*
- *Ивана Илић Савић, асистент*
- *Валентина Мартаћ, асистент*
- *Сташа Лалатовић, асистент*

ПРИМЕНА АСИСТИВНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ КОД ОДРАСЛИХ ОСОБА СА ИНТЕЛЕКТУАЛНОМ ОМЕТЕНОШЋУ У РАДНОЈ СРЕДИНИ

Сара ВИДОЈКОВИЋ*, Биљана МИЛАНОВИЋ ДОБРОТА, Наташа БУХА,

Александра ЂУРИЋ ЗДРАВКОВИЋ, Мирјана ЈАПУНЦА МИЛИСАВЉЕВИЋ

Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију

Докторанд Универзитет у Београду – Факултета за специјалну

едукацију и рехабилитацију

Апстракт

Рад или запосленост има значајну вредност у животима одраслих особа са интелектуалном ометеношћу. Упркос великом напретку у области запошљавања ове популације још увек постоје многобројне препреке које ометају њихов приступ социјалном и радном домену. Превазилажење баријера може се обезбедити разумним адаптацијама радних места, чија је централна компонента употреба асистивне технологије. Циљ рада је да се прегледом доступне литературе из последње две деценије представе бенефити употребе различитих средстава асистивне технологије код особа са интелектуалном ометеношћу у радној средини. Употреба широког спектра различитих уређаја, система, апликација и софтвера омогућава побољшавања вештина организације времена, повећања радних перформанси, ефикасности, тачности и самосталности у извршавању радних задатака. Примена асистивне технологије код одраслих особа са интелектуалном ометеношћу у радној средини може допринети превазилажењу унутрашњих и спољашњих баријера, повећати задовољство ових особа у раду, али и смањити трошкове и повећати профите предузећа.

Кључне речи: интелектуална ометеност, асистивна технологија, радна средина

УВОД

Рад је једно од социјалних права и важна димензија достојанства (Matos & Wiedemann, 2019) која представља могућност зарађивања, стицања независности и доприноса друштву (Wehman, 2011).

Иако је учешће одраслих особа са ометеношћу на тржишту рада значајно због доприноса процесу социјализације и рехабилитације (Rusdi et al., 2021), њихове стопе запослености у свету су много ниже

у односу на стопе запослености особа типичне популације (Ripat & Woodgate, 2017; Smith et al., 2017). У популацији особа са ометеношћу, особе са интелектуалном ометеношћу (у даљем тексту: ИО) имају посебно лош радно-социјални статус и најниже стопе запошљавања (Meltzer et al., 2020), при чему је на глобалном нивоу свега 38,8% особа са ИО запослено (Newman et al., 2011, према Morash-Macneil et al., 2018). Најчешће баријере у запошљавању особа са ИО које се у литератури наводе, односе се на когнитивне тешкоће, тешкоће у

домену социјалних вештина, недостатак неопходних радних вештина (Noel et al., 2017, prema Randall, et al., 2020), тешкоће у домену саморегулације, организација времена и извршавање радних задатака (Green et al., 2011), односно на велики број њихових потреба које би требало задовољити у радној средини (Milanović-Dobrota, 2018). Ради превазилажења наведених баријера предлаже се да послодавци изврше разумне адаптације радног места (Rusdi et al., 2021).

Под термином адаптација радног места подразумева се било која промена или прилагођавање посла, радне средине или начина рада како би се појединцима са ометеношћу омогућило аплицирање за посао, задржавање посла или приступ бенефитима који стоје на располагању осталим запосленима (U.S. Labor Department, 2016, prema Khalifa, et al., 2020). Централном компонентом адаптације радних места особа са ометеношћу, која им омогућава самосталније обављање посла, сматра се асистивна технологија (у даљем тексту: АТ). Дефинише се као сваки предмет, део опреме или систем који је набављен комерцијално, који је модификован или прилагођен и који се користи за повећање, одржавање или побољшање функционалних способности особа са ометеношћу (Assistive Technology Act, 2004, prema Arthanat et al., 2016). Спектар средстава која се могу користити у адаптацији радних места је широк, од једноставних и јефтених (eng. low-tech) средстава попут зидних распореда и слика до скупљих и сложених (eng. high-tech) средстава као што су мобилни телефони и електронски календари и подсетници (Söderström et al., 2021), а чија примена доприноси радној инклузији ових особа (Wali & Sanfilippo, 2019).

ЦИЉ РАДА

Досадашња истраживања из области примене АТ код особа са ИО углавном су усмерена на интервенције у школској средини или на оне које подстичу вештине свакодневног живота, због чега је циљ овог рада представљање бенефита употребе различитих средстава АТ код особа са ИО у радној средини. С обзиром на то да се технологија брзо мења, развија и унапређује (Gibson et al., 2016), наредни примери прегледа истраживања омогућиће јасније сагледавање напредовања технологије која се може користити код особа са ИО у радној средини (Morash-Macneil et al., 2018).

ПРЕГЛЕД ИСТРАЖИВАЊА

У једном нешто старијем истраживању (Davies et al., 2002a), испитана је употреба мултимедијалног програма (Visual Assistant), који корисницима служи као визуелни асистент. Помоћу овог програма радни задаци за особе са ИО могу се поделити на појединачне кораке при чему је сваки корак у раду представљен сликом и аудио упутством. Резултати истраживања су показали да коришћење овог програма са мултимедијалним садржајем поспешује самосталност особа са ИО на радним местима, побољшава тачност у извршавању радних задатака и смањује потребу за људским ресурсима. С друге стране, сви испитаници са ИО, њих десеторо, просечне старости око 42 године, навели су да им се програм допада, да су уживали у коришћењу и да би наставили са коришћењем истог (Davies et al., 2002a). Исти аутори, у другом истраживању (Davies et al., 2002b) описали су употребу мултимедијалног система (Schedule Assistant) који се може

подесити на џепне рачунаре корисника, као и претходно наведени програм, али је његов основни циљ побољшавање вештина организације времена које су често слабије развијене код особа са ИО и могу представљати потенцијални проблем у радној средини (Cihak et al., 2008). Наведени мултимедијални систем базира се на праћењу редоследа активности и распореда. Уз помоћ система креирају се аудио поруке и дигиталне слике које кориснику дају знак за започињање активности у предвиђено време, поруке се могу понављати аутоматски, а корисници на крају уносе податак о завршетку активности. Дванаесторо испитаника са ИО просечне старости око 34 године је уз употребу овог система самостално и у тачно време почињало и завршавало задатке, што је смањило временске и људске ресурсе које је потребно уложити у обуку запослених са ИО (Davies et al., 2002b). Сличну улогу има и вибрирајући сат (WatchMinder2) који помоћу вибрација и визуелних поткрепљења подсећа кориснике када је време за који радни задатак, за паузу, важне састанке или за завршетак посла, што доводи до побољшавања вештине организације времена и самосталности у раду (Green et al., 2011). Нешто новији вибрирајући сат (Apple Watch 6) се може синхронизовати са телефоном, при чему се у календар уносе све предстојеће обавезе. Помоћу вибрација, звукова и визуелних приказа на сату корисници са ИО прате распореде активности и кораке радних задатака, услед чега долази до значајног побољшавања вештина организације времена (Solomon, 2021).

У истраживању из 2003. године описана је преносива мултимедијална софтверска апликација позната као џепни компас (Pocket Compass) која се користи као помоћ

при доношењу одлука током обављања посла. Ова апликација може обухватати више радних задатака у исто време, при чему користи прилагођена визуелна и аудитивна упутства са циљем вођења корисника кроз процес одлучивања и избора могућих алтернатива током обављања сложених радних задатака. Апликација олакшава доношење одлука, смањује број грешака у раду, повећава продуктивност и самосталност запослених са ИО (Davies et al., 2003).

Ради побољшања интеграције особа са ИО у радну и социјалну средину развијен је систем (Laguntxo), чији је основни циљ смањивање потреба за радним инструкторима и повећавања независности током рада (Conde et al., 2010). Систем пружа могућност планирања и програмирања радних задатака, олакшава прекиде и наставак истих, помаже корисницима уколико имају потешкоћа и подсећа их на најважније делове задатка, чиме се побољшава процес оспособљавања особа са ИО за широк спектар послова и њихов квалитет рада. Овај систем се може инсталирати на мобилне телефоне или таблете запослених са ИО, али се може подесити и на бројне уређаје који користе различите интерфејсе, на пример на тастатуре, аудио уређаје, екране на додир или различите комбинације претходно наведених уређаја (Conde et al., 2010).

Значајним ресурсом АТ сматра се и систем АмиКог (AmiCog), јер је његов циљ пружање подршке особама са ИО како би оне свој посао обављале што ефикасније и самосталније. Систем се прилагођава потребама сваког корисника, кроз адаптације корака, осмишљавање адекватних слика које ће бити део система и обезбеђивање понављања онолико колико је кориснику неопходно, а коришћење система се са

повећавањем самосталности постепено смањује (Gómez et al., 2014).

Напреднији систем (N-CAPS) такође се може користити у циљу пружања подршке на радним местима особа са ИО. Систем се користи на интерактивном уређају са екраном на додир и аудио излазом и базира се на употреби релевантних слика и видео записа, као и анимираног радног инструктора који особама са ИО помаже у извршавању радних задатака, решавању проблема, који им пружа позитивно поткрепљење и охрабрење након добро обављеног посла, услед чега запослени са ИО радне задатке обављају ефикасно и тачно (Mihailidis et al., 2015).

Поједине апликације (нпр. Layer ar, Navigator Heads Up Display) које утврђују локацију корисника и жељеног одредишта, пружају информације о удаљености, као и визуелне смернице и подршку у виду стрелица коју корисници прате, омогућавају не само лакши транспорт особа са ИО до посла, већ и бољу просторну оријентацију у радној средини (McMahon et al., 2015a; McMahon et al., 2015b), што може бити од посебног значаја у великим предузећима.

У једном раду новијег датума (Randall et al., 2020) испитана је ефикасност коришћења бесплатне апликације (Task Analysis Lite) на мобилном телефону, као средства за пружање подршке и помоћи особама са ИО при обављању канцеларијских задатака. Ова апликација се може бесплатно преузети и помоћу ње се сложени радни задаци могу поделити на појединачне кораке и представити путем различитих канала, односно кроз слику, аудио и видео запис. Анализом добијених резултата утврђено је да се уз помоћ апликације брзо, ефикасно и потпуно самостално или уз минималну подршку радних инструктора обављају радни задаци

(Randall et al., 2020). Годину дана касније применом исте апликације на радним местима других особа са ИО пронађени су слични бенефити, чиме је потврђено да се овај вид технологије може користити за превазилажење баријера у радној средини, како унутрашњих (нпр. памћење детаља, мултистепенено секвенционирање), тако и спољашњих (нпр. стигма због коришћења подршке на радном месту) (Walters et al., 2021).

ЗАКЉУЧАК

У радној средини је могућа употреба широког спектра различитих уређаја, система, апликација и софтвера које са собом носе бројне погодности за особа са ИО, попут побољшавања вештина организације времена, повећања радних перформанси, ефикасности, тачности и самосталности у извршавању радних задатака. Бенефити примене АТ код особа са ИО важни су и за задовољство у раду ових особа које наводе да уживају у коришћењу средстава АТ и да би радо наставили са коришћењем истих. Осим тога, важно је нагласити да су нека средства АТ бесплатна за преузимање, а у неким истраживањима се наводи да увођење АТ на радна места особа са ИО смањује сате обуке, супервизију ових особа, као и потребе за ангажовањем радних инструктора (Gentry et al., 2015), што води смањењу трошкова, повећавању радне продуктивности и већег профита предузећа.

Без обзира на многобројне погодности АТ, још увек постоје тешкоће у њиховој имплементацији. Послодавци често нису довољно просвећени, свесни и подучени о бенефитима АТ (Arthanat et al., 2016), те њихова перцепција корисности употребе АТ на радним местима може утицати на

одлуку да се АТ користи или не користи као мера разумне адаптације радног места за особе са ометеношћу (Rusdi et al., 2021). Стога је неопходно послодавцима обезбедити додатне информације о начинима на које се АТ може користити у радној средини, али и пружити им подршку у одабиру адекватних средстава АТ (Ripat & Woodgate, 2017).

ЛИТЕРАТУРА

- Arthanat, S., Lesner, K., & Sundar, V. (2016). An evaluation framework to measure usability of Assistive Technology at workplace: A demonstration study. *Journal of Vocational Rehabilitation, 44*(2), 213-226. <https://doi.org/0.3233/JVR-150792>
- Cihak, D. F., Kessler, K., & Alberto, P. A. (2008). Use of a handheld prompting system to transition independently through vocational tasks for students with moderate and severe intellectual disabilities. *Education and Training in Developmental Disabilities, 43*(1), 102-110.
- Conde, A., De Ipina, K. L., Larranaga, M., Garay-Vitoria, N., Irigoyen, E., Ezeiza, A., ... & Lopez, J. (2010). ITS LAGUNTXXO: enhancing the integration of people with intellectual disabilities. *International Journal of Social and Humanistic Computing, 1*(3), 314-330. <https://doi/abs/10.1504/IJSHC.2010.032691>
- Davies, D. K., Stock, S. E., & Wehmeyer, M. L. (2002a). Enhancing independent task performance for individuals with mental retardation through use of a handheld self-directed visual and audio prompting system. *Education and Training in Mental Retardation and Developmental Disabilities, 37*(2), 209-218.
- Davies, D. K., Stock, S. E., & Wehmeyer, M. L. (2002b). Enhancing independent time management skills of individuals with mental retardation using a palmtop personal computer. *Mental Retardation, 40*(5), 358-365.
- Davies, D. K., Stock, S. E., & Wehmeyer, M. L. (2003). A palmtop computer-based intelligent aid for individuals with intellectual disabilities to increase independent decision making. *Research and Practice for Persons with Severe Disabilities, 28*(4), 182-193. <https://doi.org/10.2511/rpsd.28.4.182>
- Gentry, T., Kriner, R., Sima, A., McDonough, J., & Wehman, P. (2015). Reducing the need for personal supports among workers with autism using an iPod touch as an assistive technology: Delayed randomized control trial. *Journal of Autism and Developmental Disorders, 45*(3), 669-684. <https://doi.org/10.1007/s10803014-2221-8>
- Gibson, G., Newton, L., Pritchard, G., Finch, T., Brittain, K., & Robinson, L. (2016). The provision of assistive technology products and services for people with dementia in the United Kingdom. *Dementia, 15*(4), 681-701. <https://doi.org/10.1177/1471301214532643>
- Gómez, J., Alamán, X., Montoro, G., Torrado, J. C., & Plaza, A. (2014). AmICog-mobile technologies to assist people with cognitive disabilities in the work place. *ADCAIJ: Advances in Distributed Computing and Artificial Intelligence Journal, 2*(4), 9-17. <https://doi.org/10.14201/ADCAIJ201324917>
- Green, J. M., Hughes, E. M., & Ryan, J. B. (2011). The use of assistive technology to improve time management skills of a young adult with an intellectual disability. *Journal of Special Education Technology, 26*(3), 13-20. <https://doi/abs/10.1177/016264341102600302>
- Khalifa, G., Sharif, Z., Sultan, M., & Di Rezze, B. (2020). Workplace accommodations for adults with autism spectrum disorder: a scoping review. *Disability and Rehabilitation, 42*(9), 1316-1331. <https://doi/abs/10.1080/09638288.2018.1527952>

- Matos, E. A. S. Á. D., & Wiedemann, Â. P. Z. (2019). Development of assistive technologies in additive manufacturing (AM) for people with disabilities. In P. Arezes (Ed.), *International Conference on Applied Human Factors and Ergonomics* (pp. 100-110). Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-20497-6_10
- McMahon, D., Cihak, D. F., & Wright, R. (2015a). Augmented reality as a navigation tool to employment opportunities for postsecondary education students with intellectual disabilities and autism. *Journal of Research on Technology in Education*, 47(3), 157-172. <https://doi.org/10.1080/15391523.2015.1047698>
- McMahon, D. D., Smith, C. C., Cihak, D. F., Wright, R., & Gibbons, M. M. (2015b). Effects of digital navigation aids on adults with intellectual disabilities: Comparison of paper map, Google maps, and augmented reality. *Journal of Special Education Technology*, 30(3), 157-165. <https://doi.org/10.1177/0162643415618927>
- Meltzer, A., Robinson, S., & Fisher, K. R. (2020). Barriers to finding and maintaining open employment for people with intellectual disability in Australia. *Social Policy & Administration*, 54(1), 88-101. <https://doi/abs/10.1111/spol.12523>
- Mihailidis, A., Melonis, M., Keyfitz, R., Lanning, M., Van Vuuren, S., & Bodine, C. (2015). A nonlinear contextually aware prompting system (N-CAPS) to assist workers with intellectual and developmental disabilities to perform factory assembly tasks: System overview and pilot testing. *Disability and Rehabilitation: Assistive Technology*, 11(7), 604-612. <https://doi.org/10.3109/17483107.2015.1063713>
- Milanović-Dobrota, B. (2018). Barijere u zapošljavanju osoba sa intelektualnom ometenošću - percepcija poslodavaca. *Specijalna edukacija i rehabilitacija*, 17(2), 189-212. <https://doi/10.5937/specedreh17-16987>
- Morash-Macneil, V., Johnson, F., & Ryan, J. B. (2018). A systematic review of assistive technology for individuals with intellectual disability in the workplace. *Journal of Special Education Technology*, 33(1), 15-26. <https://doi.org/10.1177/0162643417729166>
- Randall, K. N., Johnson, F., Adams, S. E., Kiss, C. W., & Ryan, J. B. (2020). Use of a iPhone task analysis application to increase employment-related chores for individuals with intellectual disabilities. *Journal of Special Education Technology*, 35(1), 26-36. <https://doi.org/10.1177/0162643419836410>
- Ripat, J. D., & Woodgate, R. L. (2017). The importance of assistive technology in the productivity pursuits of young adults with disabilities. *Work*, 57(4), 455-468. <https://dx.doi.org/10.3233/WOR-172580>
- Rusdi, S., Othman, N. A. F., & Omar, M. K. (2021). Modelling Employers' Adoption of Assistive Technology in Advancing Employment for Persons with Disabilities. *Journal of Contemporary Issues in Business and Government*, 27(3), 2376-2381. <https://doi/abs/10.47750/cibg.2021.27.03.291>
- Smith, D. L., Atmatzidis, K., Capogreco, M., Lloyd-Randolfi, D., & Seman, V. (2017). Evidence-based interventions for increasing work participation for persons with various disabilities: a systematic review. *OTJR: Occupation, Participation and Health*, 37(2), 1- 11. <https://doi/abs/10.1177/1539449216681276>
- Söderström, S., Østby, M., Bakken, H., & Ellingsen, K. E. (2021). How using assistive technology for cognitive impairments improves the participation and self-determination of young adults with intellectual developmental disabilities. *Journal of Intellectual Disabilities*, 25(2), 168-182. <https://doi.org/10.1177/1744629519882582>
- Solomon, J. (2021). *Using Wearable Assistive Technology to Improve Time Management of Students with Disabilities in a School-Based Employment Training Setting*

[doctoral dissertation, University of Central Florida].

- Wali, L.J., & Sanfilippo, F. (2019). A Review of the State-of-the-Art of Assistive Technology for People with ASD in the Workplace and in Everyday Life. In: I. O. Pappas, P. Mikalef, Y.K. Dwivedi, L. Jaccheri, J. Krogstie, & M. Mäntymäki, (Eds.), *Digital Transformation for a Sustainable Society in the 21st Century* (pp. 1-13). Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-29374-1_42
- Walters, S., Stierle, J., Stockwell, D., Carlson, A., & Ryan, J. (2021). Efficacy of Video Prompting Using Mobile Technology to Teach Employment Tasks to Individuals with Intellectual Disability. *Journal of Inclusive Postsecondary Education*, 3(1), 1-21. <https://doi.org/10.13021/jipe.2021.2890>
- Wehman, P.H. (2011). Employment for persons with disabilities: Where are we now and where do we need to go? *Journal of Vocational Rehabilitation*, 35(3), 145-151. <https://doi.org/10.3233/JVR-2011-0562>

of this population there are still a lot of barriers that hinder their access to the social and work domain. Overcoming of the barriers can be ensured by reasonable workplace accommodations, which the central component of the use is assistive technology. The aim of this paper is to review the available literature from the last two decades to present the benefits of using different assistive technology tools for people with intellectual disabilities in the work environment. The use of wide range of different devices, systems, applications and software enables the improvement of time-management skills, increase of work performances, efficiency, accuracy and independence in accomplishing the work tasks. The use of assistive technology with adults with intellectual disabilities in the work environment can contribute to overcoming internal and external barriers, increase the satisfaction with work of these persons, but also reduce costs and increase the company's profit.

Keywords: *intellectual disability, assistive technology, work environment*

USE OF ASSISTIVE TECHNOLOGY IN ADULTS WITH INTELLECTUAL DISABILITIES IN WORK ENVIRONMENT

**Sara Vidojković*,
Biljana Milanović Dobrota,
Nataša Buha,
Aleksandra Đurić Zdravković,
Mirjana Japundža Milisavljević**

*¹University of Belgrade – Faculty of Special
Education and Rehabilitation*

**PhD student – University of Belgrade
Faculty of Special Education and
Rehabilitation*

Abstract

Employment has a significant value in the lives of adults with intellectual disabilities. Despite the great progress in employment